

Der Dompfaff hält sich bekanntlich gern in höher gelegenen Gegenden auf und ist darum auch im Harz zahlreich vorhanden. Aber auch in unmittelbarer Nähe Blankenburgs, selbst in den Gärten dieser Stadt wird er oft beobachtet. Seit mehreren Jahren habe ich ihn Sommer und Winter hier gesehen, und im Sommer 1904 nistete einer unmittelbar vor meinem Hause in einer Tanne. Das Nest befand sich etwa anderthalb Meter über der Erde. Als die Jungen fast flügge waren, fand ich das Nest eines Morgens zerstört. Eine Katze oder ein Wiesel wird es ausgeraubt haben. In früheren Jahren habe ich wenig auf das Vorkommen der Dompfaffen bei Blankenburg geachtet; erst als mir die dicken Blütenknospen an den Obstbäumen im Frühjahr arg zerstört wurden und ich in Erfahrung zu bringen suchte, wer der Übeltäter sei, kam ich dahinter, daß es Dompfaffen waren, die die Blütenknospen abpickten. Ich vermute, daß um Blankenburg an die zwanzig nisten.

Phänologische Beobachtungen in Thüringen.

1906. (26. Jahr.)

Von

Dr. H. Toepfer,
Realschuldirektor a. D.

Wie in früheren Jahren wurde beobachtet in

Sondershausen (51° 22' N. B., 10° 52' O. v. Gr., 200 m Höhe) von den Herren Realschullehrern L u t z e und D ö r i n g und Dir. T o e p f e r.

Leutenberg (50° 34' N. B., 11° 28' O. v. Gr., 302 m H.) von Herrn Lehrer W i e f e l.

Blankenburg i. Th. (50° 41' N. B., 11° 16' O. v. Gr., 222 m H.) von Herrn Dr. K e r s t e n.

Die in der zweiten Spalte stehenden römischen Ziffern bedeuten: I. Erste Blüte offen, II. Allgemeine Blüte, III. Erste Früchte reif, IV. Erste Blattoberfläche sichtbar, V. Allgemeine Laubverfärbung.

		Sonders- hausen	Leuten- berg	Blanken- burg
Aesculus hippo- castanum L.	I.	8. 5.	19. 5.	12. 5.
	II.	13. 5.	24. 5.	20. 5.
	III.	1. 10.	22. 9.	20. 9.
	IV.	15. 4.	27. 4.	14. 4.
	V.	—	5. 10.	16. 10.

		Sonders- hausen	Leuten- berg	Blanken- burg
Berberis vulgaris L.	I.	10. 5.	20. 5.	15. 5.
	II.	14. 5.	24. 5.	22. 5.
	III.	—	26. 8.	—
	IV.	—	30. 4.	15. 4.
	V.	—	8. 10.	22. 10.
Betula alba L.	I.	—	18. 4.	16. 4.
	II.	21. 4.	25. 4.	23. 4.
	III.	—	28. 8.	5. 10.
	IV.	14. 4.	26. 4.	12. 4.
	V.	—	27. 9.	30. 9.
Cornus mas L.	I.	6. 3.	20. 3.	18. 3.
	II.	6. 4.	3. 4.	25. 3.
	III.	—	16. 9.	13. 9.
	IV.	—	12. 5.	21. 4.
	V.	—	12. 10.	15. 10.
Cornus sanguinea L.	I.	12. 6.	12. 6.	10. 6.
	II.	—	16. 6.	18. 6.
	III.	—	18. 8.	18. 9.
	IV.	—	9. 5.	20. 4.
	V.	—	26. 9.	2. 10.
Corylus avellana L.	I.	27. 2.	16. 2.	15. 1.
	II.	4. 3.	1. 3.	21. 1.
	III.	—	16. 8.	25. 8.
	IV.	15. 4.	26. 4.	15. 4.
	V.	—	26. 9.	5. 10.
Crataegus oxyacan- tha L.	I.	13. 5.	9. 5.	8. 5.
	II.	16. 5.	13. 5.	18. 5.
	III.	—	8. 9.	15. 9.
	IV.	12. 4.	29. 4.	18. 3.
	V.	—	2. 10.	22. 10.
Cydonia vulgaris Persoon	I.	9. 5.	—	5. 5.
	II.	15. 5.	—	12. 5.
	III.	—	—	—
	IV.	28. 4.	—	—
	V.	—	—	19. 10.
Cytisus laburnum L.	I.	11. 5.	20. 5.	13. 5.
	II.	16. 5.	4. 6.	22. 5.
	III.	—	—	—
	IV.	3. 5.	7. 5.	17. 4.
	V.	—	28. 9.	24. 10.
Fagus silvatica L.	I.	—	20. 5.	24. 4.
	II.	—	28. 5.	3. 5.
	III.	—	25. 8.	16. 9.
	IV.	15. 4. *)	30. 4.	20. 4.
	V.	—	30. 9.	5. 10.
Ligustrum vulgare L.	I.	15. 6.	1. 7.	18. 6.
	II.	27. 6.	8. 7.	26. 6.
	III.	—	20. 8.	23. 9.
	IV.	15. 4.	28. 5.	13. 4.
	V.	—	27. 9.	20. 10.

*) 25. 4. Buchonwald grün.

		Sonders- hausen	Leuten- berg	Blanken- burg
<i>Lonicera tartarica</i> L.	I.	8. 5.	10. 5.	6. 5.
	II.	11. 5.	17. 5.	15. 5.
	III.	—	10. 7.	7. 7.
	IV.	7. 4.	28. 5.	12. 3.
	V.	—	5. 10.	6. 10.
<i>Prunus avium</i> L.	I.	17. 4.	1. 5.	14. 4.
	II.	19. 4.	6. 5.	22. 4.
	III.	—	9. 7.	20. 6.
	IV.	—	26. 4.	10. 4.
	V.	—	8. 10.	8. 10.
<i>Prunus cerasus</i> L.	I.	19. 4.	1. 5.	—
	II.	24. 4.	4. 5.	—
	III.	—	22. 7.	—
	IV.	—	30. 4.	—
	V.	—	3. 10.	—
<i>Prunus domestica</i> L.	I.	20. 4.	3. 5.	21. 4.
	II.	3. 5.	6. 5.	29. 4.
	III.	—	10. 9.	5. 9.
	IV.	—	3. 5.	11. 4.
	V.	—	4. 10.	21. 10.
<i>Prunus padus</i> L.	I.	26. 4.	1. 5.	21. 4.
	II.	2. 5.	6. 5.	1. 5.
	III.	—	9. 7.	—
	IV.	13. 4.	26. 4.	19. 3.
	V.	—	8. 10.	13. 10.
<i>Prunus spinosa</i> L.	I.	15. 4.	18. 4.	15. 4.
	II.	19. 4.	24. 4.	23. 4.
	III.	—	3. 9.	25. 9.
	IV.	—	1. 5.	17. 4.
	V.	—	4. 10.	11. 10.
<i>Pirus communis</i> L.	I.	18. 4.	30. 4.	20. 4.
	II.	27. 4.	4. 5.	30. 4.
	III.	—	26. 8.	5. 8.
	IV.	15. 4.	26. 4.	14. 4.
	V.	—	9. 10.	10. 10.
<i>Pirus malus</i> L.	I.	28. 4.	9. 5.	24. 4.
	II.	6. 5.	14. 5.	4. 5.
	III.	—	30. 8.	12. 8.
	IV.	16. 4.	4. 5.	12. 4.
	V.	—	10. 10.	12. 10.
<i>Quercus pedunculata</i> Ehrh.	I.	1. 5.	16. 5.	27. 4.
	II.	—	20. 5.	5. 5.
	III.	—	4. 9.	17. 9.
	IV.	28. 4.	9. 5.	22. 4.
	V.	—	30. 9.	20. 10.
<i>Ribes grossularia</i> L.	I.	13. 4.	16. 4.	16. 4.
	II.	17. 4.	20. 4.	23. 4.
	III.	—	18. 7.	15. 7.
	IV.	5. 4.	10. 4.	7. 3.
	V.	—	29. 9.	25. 10.

		Sonders- hausen	Leuten- berg	Blanken- burg
Ribes rubrum L.	I.	16. 4.	14. 4.	20. 4.
	II.	19. 4.	27. 4.	26. 4.
	III.	—	4. 7.	25. 6.
	IV.	13. 4.	12. 4.	8. 4.
	V.	—	29. 9.	10. 10.
Ribes aureum L.	I.	23. 4.	16. 4.	19. 4.
	II.	28. 4.	28. 4.	25. 4.
	III.	—	30. 6.	5. 7.
	IV.	—	10. 4.	15. 3.
	V.	—	26. 9.	6. 10.
Robinia pseudacacia L.	I.	31. 5.	10. 6.	17. 6.
	II.	5. 6.	16. 6.	24. 6.
	III.	—	—	—
	IV.	7. 5.	28. 4.	2. 5.
	V.	—	2. 10.	22. 10.
Sambucus nigra L.	I.	2. 6.	16. 6.	7. 6.
	II.	6. 6.	24. 6.	15. 6.
	III.	20. 8.	16. 8.	1. 9.
	IV.	5. 4.	20. 4.	10. 3.
	V.	—	9. 10.	19. 10.
Sorbus aucuparia L.	I.	16. 4.	14. 5.	10. 5.
	II.	13. 5.	19. 5.	19. 5.
	III.	—	13. 8.	25. 8.
	IV.	19. 4.	25. 4.	13. 4.
	V.	—	7. 10.	10. 10.
Syringa vulgaris L.	I.	7. 5.	14. 5.	9. 5.
	II.	13. 5.	20. 5.	17. 5.
	III.	—	—	—
	IV.	18. 4.	26. 4.	9. 4.
	V.	—	9. 10.	12. 10.
Tilia grandifolia Ehrh.	I.	18. 6.	24. 6.	27. 6.
	II.	23. 6.	1. 7.	5. 7.
	III.	—	18. 8.	1. 10.
	IV.	16. 4.	1. 5.	17. 4.
	V.	—	26. 9.	9. 10.
Tilia parvifolia Ehrh.	I.	29. 6.	30. 6.	30. 6.
	II.	—	6. 7.	9. 7.
	III.	—	24. 8.	7. 10.
	IV.	3. 5.	6. 5.	23. 4.
	V.	—	28. 9.	12. 10.
Vitis vinifera L.	I.	18. 6.	1. 7.	19. 6.
	II.	—	5. 7.	26. 6.
	III.	—	16. 9.	15. 9.
	IV.	21. 4.	9. 5.	24. 4.
	V.	—	11. 10.	15. 10.
Atropa belladonna L.	I.	—	5. 7.	—
	II.	—	9. 7.	—
	III.	—	20. 8.	—
Anemone nemorosa L.	I.	8. 4.	13. 4.	17. 3.
	II.	12. 4.	20. 4.	31. 3.
	III.	—	22. 5.	—

		Sonders- hausen	Leuten- berg	Blanken- burg
Chrysanthemum leucanthemum L.	I.	20. 5.	22. 5.	22. 5.
	II.	20. 6.	27. 5.	30. 5.
	III.	—	30. 6.	—
Convallaria majalis L.	I.	—	8. 5.	30. 4.
	II.	13. 5.	12. 5.	10. 5.
	III.	—	—	—
Hepatica triloba Chaix.	I.	—	1. 3.	5. 3.
	II.	8. 4.	10. 3.	15. 3.
	III.	—	2. 7.	—
Lilium candidum L.	I.	29. 6.	8. 7.	6. 7.
	II.	9. 7.	15. 7.	13. 7.
	III.	—	—	—
Narcissus poëticus L.	I.	27. 4.	7. 5.	5. 5.
	II.	12. 5.	13. 5.	12. 5.
	III.	—	—	—
Primula officinalis Jacqu.	I.	13. 4.	12. 4.	15. 4.
	II.	22. 4.	20. 4.	24. 4.
	III.	—	16. 6.	—
Secale cereale L.	I.	5. 6.	5. 6.	2. 6.
	II.	—	10. 6.	8. 6.
	III.	25. 7.	21. 7.	18. 7.
Salvia officinalis L.	I.	8. 6.	20. 6.	—
	II.	15. 6.	30. 6.	—
	III.	—	9. 8.	—
Salvia pratensis L.	I.	20. 5.	15. 6.	20. 5.
	II.	20. 6.	19. 6.	30. 5.
	III.	—	10. 7.	—